

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.О.СУХОМЛИНСЬКОГО**

Факультет дошкільної та початкової освіти
Кафедра педагогіки та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи О.А.Кузнецова

27 серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ (ЗАГАЛЬНА, ВІКОВА)**

Освітній ступінь Бакалавр

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальність 014 Середня освіта

спеціалізація 014.08 Фізика

Освітня програма: Середня освіта: фізика, математика

2019-2020 навчальний рік

Розробники: Бабаян Юлія Олександрівна – доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, к. психол. н., доцент (Бабаян Ю.О.)
Шапошникова Ю.Г. – доцент кафедри педагогіки та інклюзивної освіти, к. психол. н., доцент (Шапошникова Ю.Г.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки та інклюзивної освіти

Протокол № 1 від «27» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри д.п.н, професор Хайруддінов М.А.
«27» серпня 2019 р.

Програму погоджено з гарантом ОП Середня освіта: фізика, математика

Гарант ОП

 Ірина МАНЬКУСЬ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів–5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>складання психологічного портрету людини за результатами тестування</u>	Спеціальність 014.08 Середня освіта (Фізика)	<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: I семестр: аудиторних – 2,8 год. самостійної роботи студента – 5,6 год.	Ступінь бакалавра	<i>Семестр</i>
		1-й
		<i>Лекції</i>
		20 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		30 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		100 год.
		Вид контролю: екзамен

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 150 год: 50 год – аудиторні заняття, 100 год. – самостійна робота (33% / 67%)

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів–5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Нормативна
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>складання психологічного портрету людини за результатами тестування</u>	Спеціальність 014.08 Середня освіта (Фізика)	<i>Рік підготовки:</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		1-й
Тижневих годин для денної форми навчання:	Ступінь бакалавра	<i>Семестр</i>
		1-й
		<i>Лекції</i>
		8 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>
		4 год.
		<i>Самостійна робота</i>
		138 год.
		Вид контролю: екзамен

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для заочної форми навчання – 150 год: 12 год – аудиторні заняття, 138 год. – самостійна робота (8% / 92%)

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: формування у студентів фундаментальних знань про психіку, виникнення і розвиток людської свідомості; ознайомлення студентів з поглядами вітчизняних та західних науковців на природу психічного та особистості як носія цього психічного; формування уявлень про психологічні закономірності, етапи, умови і критерії успішного протікання процесів засвоєння дітьми знань, моральних норм та принципів.

Завдання курсу:

- визначити закономірності психічного розвитку функцій;
- ознайомити з психологічними особливостями дітей різних вікових категорій;
- надати знання про психологічні закономірності навчання і виховання, особливості педагогічної діяльності;
- здійснити практичну підготовку студентів для роботи з різними суб'єктами навчально-виховного процесу;
- виробити вміння застосовувати набуті знання в професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни.

Навчальна дисципліна складається з 5-ти кредитів.

Очікувані результати навчання:

ПРН-1 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-2 Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПРН-3 Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН-4 Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПРН-7. Планувати освітньо-виховну роботу з урахуванням вікових і індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими потребами та складати прогнози щодо її ефективності.

ПРН-9. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу; здійснювати управління його якістю, керуючись психолого-педагогічними принципами організації освітнього процесу в системі дошкільної освіти при реалізації завдань виховання, цілями навчання і розвитку дітей раннього та дошкільного віку в ЗДО і сім'ї.

ПРН-13. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

ПРН-15. Знаходити інформацію та самостійно аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини; визначати критерії і показники психічного й психофізичного розвитку дітей на різних етапах раннього та дошкільного віку; враховувати отримані дані при виборі методик і технологій навчання і виховання, визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку; розробляти ефективні індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього та дошкільного віку.

ПРН-18. Впроваджувати перспективні розвивальні та інформаційно-комунікаційні технології виховання і навчання в освітньому процесі закладу дошкільної освіти, передбачати їх освітній ефект та оцінювати досягнуту результативність.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні:

ЗК-1. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення.

ЗК-2. Здатність до самостійного пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-3. Здатність ідентифікувати, формулювати та розв'язувати проблеми.

ЗК-4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-5. Здатність до планування, складання прогнозів і передбачення наслідків своїх дій

ЗК-6. Здатність до співпраці і взаємодії в команді.

ЗК-8. Здатність приймати рішення і діяти відповідно до морально-етичних і правових норм.

II. Фахові:

ФК-1 Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

ФК-2. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

ФК-3. Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості у дітей раннього і дошкільного віку.

ФК-5. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.

ФК-7. Здатність до навчання дітей раннього і дошкільного віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

ФК-8. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України).

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Теоретичні засади психології

Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.

Поняття про психологію як науку. Галузі психології. Зв'язок психології з іншими науками. Співвідношення наукової та життєвої психології; відмінність та подібність. Методи психології.

Тема 2. Психіка і свідомість

Поняття психіки. Проблема співвідношення мозку і психіки. Структура психіки. Психіка і свідомість. Структура свідомості та її основні психологічні характеристики. Свідоме і несвідоме.

Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості

Тема 1. Відчуття, сприймання, увага

Загальна структура психічних пізнавальних процесів. Відчуття та сприймання як основа пізнання дійсності. Поняття про увагу. Різновиди і форми уваги. Властивості уваги.

Тема 2. Пам'ять, мислення та уява

Поняття про пам'ять. Різновиди пам'яті. Забування та його причини. Поняття про мислення. Розумові дії та операції мислення. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про уяву. Зв'язок уяви з об'єктивною дійсністю. Різновиди уяви. Уява і особистість.

Тема 3. Емоційно-вольова сфера особистості.

Поняття про емоції і почуття. Класифікація та форми переживання емоцій і почуттів. Сутність психічних станів. Класифікація психічних станів. Психічні стани

особистості в різних життєвих ситуаціях. Поняття про волю та її функції. Основні якості волі.

Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Тема 1. Здібності та темперамент

Поняття про здібності. Різновиди здібностей. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови. Поняття про темперамент. Типи темпераментів. Основні властивості темпераменту. Фізіологічне підґрунтя темпераменту. Роль темпераменту в діяльності людини.

Тема 2. Характер

Поняття про характер. Структура характеру. Основні риси типового характеру. Природа характеру. Формування характеру. Спрямованість як провідна характеристика особистості. Функції та види мотивів. Рівень домагань особистості.

Тема 3. Особистість, діяльність, спілкування

Загальне поняття про особистість. Сучасні теорії особистості. Психологічна структура особистості. Самосвідомість. Я-концепція особистості. Поняття про діяльність. Структура діяльності. Основні різновиди діяльності. Поняття про мову та її функції. Поняття спілкування. Засоби спілкування. Функції спілкування. Різновиди та рівні спілкування.

Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань

Тема 1. Вступ до вікової психології

Вікова психологія як галузь психології. Предмет вікової психології. Мета та завдання вікової психології. Методи вікової психології. Загальне поняття про психічний розвиток. Рушійні сили, чинники й умови психічного розвитку.

Тема 2. Проблеми психічного розвитку особистості

Основні теорії психічного розвитку. Культурно-історична концепція психічного розвитку Л.С.Виготського. Підходи до періодизації вікового розвитку. Періодизація вікового розвитку Д.Б. Ельконіна.

Кредит 5. Психологія дитинства

Тема 1. Психологія дитини від народження до вступу до школи

Соціальна ситуація розвитку і провідний вид діяльності у немовлячому періоді. Розвиток дитини на першому році життя. Криза першого року. Ранній вік. Особливості соціальної ситуації розвитку і провідної діяльності. Розвиток пізнавальних процесів і мовлення. Криза трьох років. Особливості соціальної ситуації розвитку дошкільника. Сюжетно-рольова гра як провідна діяльність дошкільника. Розвиток пізнавальної сфери і мовлення. Криза шести-семи років.

Тема 2. Психологія шкільного віку

Психологічна готовність дитини до навчання, її структурні компоненти та показники. Загальні психологічні особливості молодших школярів. Формування особистості молодшого школяра. Анатомо-фізіологічні особливості підлітка. Соціальна ситуація та провідний вид діяльності. Розвиток самосвідомості. Криза підліткового віку. Соціальна ситуація та провідна діяльність у старшому шкільному віці. Самовизначення та самовиховання в юнацькому віці. Основні новоутворення старшого школяра.

4. Структура навчальної дисципліни
Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	пр	лб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЇ						
Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.	14	2	2			10
Тема 2. Психіка і свідомість	16	2	2			12
<i>Разом за кредитом 1</i>	30	4	4			22
Кредит 2. ПІЗНАВАЛЬНА ТА АФЕКТИВНА СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ						
Тема 3. Когнітивна сфера людини	16	2	4			10
Тема 4. Емоційно-вольова сфера	14	2	2			10
<i>Разом за кредитом 2</i>	30	4	6			20
Кредит 3. ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ						
Тема 5. Здібності і темперамент	10	2	2			6
Тема 6. Характер	10		2			6
Тема 7. Особистість, діяльність, спілкування	10	2	4			6
<i>Разом за кредитом 3</i>	30	4	8			18
Кредит 4. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ						
Тема 8. Вступ до вікової психології	14	2	2			10
Тема 9. Проблеми психічного розвитку особистості	16	2	4			10
<i>Разом за кредитом 4</i>	30	4	6			20
Кредит 5. ПСИХОЛОГІЯ ДИТИНСТВА						
Тема 10. Психологія дитини від народження до вступу до школи	14	2	2			10
Тема 11. Психологія шкільного віку	16	2	4			10
<i>Разом за кредитом 5</i>	30	4	6			20
Усього годин	150	20	30			100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	пр	лб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПСИХОЛОГІЇ						
Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.	15	2	-			14
Тема 2. Психіка і свідомість	15		-			14
<i>Разом за кредитом 1</i>	30	2	-			28
Кредит 2. ПІЗНАВАЛЬНА ТА АФЕКТИВНА СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ						
Тема 3. Когнітивна сфера людини	15	2	1			14
Тема 4. Емоційно-вольова сфера	15					13
<i>Разом за кредитом 2</i>	30	2	1			27

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усьо го	у тому числі				
		л	пр	лб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 3. ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОСОБИСТОСТІ						
Тема 5. Здібності і темперамент	10					9
Тема 6. Характер	10	2	1			9
Тема 7. Особистість, діяльність, спілкування	10					9
<i>Разом за кредитом 3</i>	30	2	1			27
Кредит 4. ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ ЯК ГАЛУЗЬ ЗНАТЬ						
Тема 8. Вступ до вікової психології	15					14
Тема 9. Проблеми психічного розвитку особистості	15	2				14
<i>Разом за кредитом 4</i>	30	2	-			28
Кредит 5. ПСИХОЛОГІЯ ДИТИНСТВА						
Тема 10. Психологія дитини від народження до вступу до школи	15	-	2			14
Тема 11. Психологія шкільного віку	15	-				14
<i>Разом за кредитом 5</i>	30	-	2			28
Усього годин	150	8	4			138

**5.Теми лекційних занять
Денна форма навчання**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології</i>	
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.	2
2	Тема 2. Психіка і свідомість	2
	<i>Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості</i>	
3	Тема 3. Когнітивна сфера людини	2
4	Тема 4. Емоційно-вольова сфера	2
	<i>Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості</i>	
5	Тема 5. Здібності і темперамент	2
6	Тема 6. Характер	
7	Тема 7. Особистість, діяльність, спілкування	2
	<i>Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань</i>	
8	Тема 8. Вступ до вікової психології	2
9	Тема 9. Проблеми психічного розвитку особистості	2
	<i>Кредит 5. Психологія дитинства</i>	
10	Тема 10. Психологія дитини від народження до вступу до школи	2
11	Тема 11. Психологія шкільного віку	2
	Разом:	20

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології</i>	
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.	2
2	Тема 2. Психіка і свідомість	
	<i>Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості</i>	
3	Тема 3. Когнітивна сфера людини	2
4	Тема 4. Емоційно-вольова сфера	
	<i>Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості</i>	
5	Тема 5. Здібності і темперамент	2
6	Тема 6. Характер	
7	Тема 7. Особистість, діяльність, спілкування	
	<i>Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань</i>	
8	Тема 8. Вступ до вікової психології	2
9	Тема 9. Проблеми психічного розвитку особистості	
	<i>Кредит 5. Психологія дитинства</i>	
10	Тема 10. Психологія дитини від народження до вступу до школи	-
11	Тема 11. Психологія шкільного віку	-
	Разом:	8

6. Темы практичних занять Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології</i>	
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.	2
2	Тема 2. Психіка і свідомість	2
	<i>Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості</i>	
3	Тема 3. Когнітивна сфера людини	4
4	Тема 4. Емоційно-вольова сфера	2
	<i>Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості</i>	
5	Тема 5. Здібності і темперамент	2
6	Тема 6. Характер	2
7	Тема 7. Особистість, діяльність, спілкування	4
	<i>Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань</i>	
8	Тема 8. Вступ до вікової психології	2
9	Тема 9. Проблеми психічного розвитку особистості	4
	<i>Кредит 5. Психологія дитинства</i>	
10	Тема 10. Психологія дитини від народження до вступу до школи	2
11	Тема 11. Психологія шкільного віку	4
	Разом:	30

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології</i>	
1	Тема 1. Предмет, завдання та структура психології.	-
2	Тема 2. Психіка і свідомість	-
	<i>Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості</i>	

3	Тема 3. Когнітивна сфера людини	1
4	Тема 4. Емоційно-вольова сфера	
<i>Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості</i>		
5	Тема 5. Здібності і темперамент	1
6	Тема 6. Характер	
7	Тема 7. Особистість, діяльність, спілкування	
<i>Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань</i>		
8	Тема 8. Вступ до вікової психології	-
9	Тема 9. Проблеми психічного розвитку особистості	-
<i>Кредит 5. Психологія дитинства</i>		
10	Тема 10. Психологія дитини від народження до вступу до школи	2
11	Тема 11. Психологія шкільного віку	
Разом:		4

7. Самостійна робота Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології</i>		
Тема 1	Табулювання: «Методи психології»	6
	Перегляд відеороликів та їх аналіз	4
Тема 2	План-конспект: «Свідоме і несвідоме»	8
	Підготовка до тестування	4
<i>Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості</i>		
Тема 3	Доповідь: «Когнітивні процеси людини»	6
	Підготовка до контрольної роботи № 1	4
Тема 4	План-конспект: «Психічні стани людини»	8
	Підготовка до контрольної роботи № 1	2
<i>Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості</i>		
Тема 5.	Творче завдання «Дослідження власної особистості»	12
Тема 6.		
Тема 7.	Доповідь «Вербальні та невербальні засоби спілкування»	2
	Підготовка до контрольної роботи № 2	4
<i>Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань</i>		
Тема 8.	Презентація «Теорії психічного розвитку»	10
Тема 9.	Табулювання: «Сутність етапів психосоціального розвитку за Е.Еріксоном»	6
	Підготовка до тестування	4
<i>Кредит 5. Психологія дитинства</i>		
Тема 10.	Термінологічний словник (основні поняття загальної та вікової психології)	6
	Підготовка до контрольної роботи № 3	4
Тема 11.	Творче завдання «Психологічна характеристика розвитку людини (на певному віковому етапі)»	8
	Підготовка до контрольної роботи № 3	2
Разом:		100

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Теоретичні засади психології</i>		
Тема 1	Табулювання: «Методи психології»	8
	Перегляд відеороликів та їх аналіз	6
Тема 2	План-конспект: «Свідоме і несвідоме»	8
	Підготовка до тестування	6
<i>Кредит 2. Пізнавальна та афективна сфери особистості</i>		
Тема 3	Доповідь: «Когнітивні процеси людини»	8
	Підготовка до контрольної роботи № 1	6
Тема 4	План-конспект: «Психічні стани людини»	9
	Підготовка до контрольної роботи № 1	4
<i>Кредит 3. Індивідуально-психологічні особливості особистості</i>		
Тема 5.	Творче завдання «Дослідження власної особистості»	18
Тема 6.		
Тема 7.	Доповідь «Вербальні та невербальні засоби спілкування»	3
	Підготовка до контрольної роботи № 2	6
<i>Кредит 4. Вікова психологія як галузь знань</i>		
Тема 8.	Презентація «Теорії психічного розвитку»	14
Тема 9.	Табулювання: «Сутність етапів психосоціального розвитку за Е.Еріксоном»	8
	Підготовка до тестування	6
<i>Кредит 5. Психологія дитинства</i>		
Тема 10.	Термінологічний словник (основні поняття загальної та вікової психології)	8
	Підготовка до контрольної роботи № 3	6
Тема 11.	Творче завдання «Психологічна характеристика розвитку людини (на певному віковому етапі)»	8
	Підготовка до контрольної роботи № 3	6
Разом:		138

8. Індивідуальне науково - дослідне завдання

Основне завдання цього виду діяльності: Підготовка індивідуального завдання та його захист шляхом співбесіди забезпечить не лише поглиблення та деталізацію теоретичних знань, отриманих студентами на лекційних та практичних заняттях та в процесі їх самостійної роботи, але й прищеплення практичних умінь та навичок роботи обґрунтовані висновки.

Загальні вимоги до виконання індивідуального завдання:

- самостійність виконання;
- логічність і послідовність викладення матеріалу;
- повнота виконання завдання;
- обґрунтованість висновків;
- використання статистичної інформації та довідкової літератури;
- наявність конкретних пропозицій;
- якість оформлення;
- вміння захищати результати проведеного дослідження.

9. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно**: вільне володіння науковою термінологією, легка орієнтація в тематиці дисципліни та міждисциплінарних зв'язках, творчо-пошуковий підхід під час відповідей із застосуванням позапредметних знань, наведення прикладів, порівняння і аналіз навчального матеріалу, системне бачення предмету.

Студенту виставляється **дуже добре**: добре знання матеріалу, незначні помилки і неточності у відповідях, швидке орієнтування при розв'язанні навчальних завдань, достатньо високий рівень загальної обізнаності з предмету та адаптивності при доборі потрібного матеріалу.

Студенту виставляється **добре**: володіння певним обсягом навчального матеріалу, здатність його аналізувати, використання на достатньому рівні знань та вмінь для формулювання висновків, несуттєві неточності у відповідях.

Студенту виставляється **достатньо**: задовільний рівень знань матеріалу, здатність його аналізувати під керівництвом викладача, розуміння окремих понять, суттєві неточності у відповідях.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно**: поверхневе знання змісту тем з дисципліни, труднощі при використанні понятійного апарату, відсутність міцних логічних зв'язків і послідовності у розумінні навчального предмету, відповіді на додаткові запитання майже не розкривають значення і суті матеріалу.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 250 до 500 балів (за 5 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний розподіл балів, які отримують студенти за 5 крд

Поточне оцінювання та самостійна робота											КР	Накопичувальні бали/сума
1 кредит		2 кредит		3 кредит			4 кредит		5 кредит		90	500/100*
T 1	T2	T3	T4	T5	T 6	T 7	T 8	T 9	T10	T11		
10	10	20	10	10	10	20	10	20	10	20		
40	40	20	20/ КР1	10	10	10/ КР2	30	40	20	20/ КР3		

***Примітка.** Коефіцієнт для іспиту – 0,6. Іспит оцінюється в 40 б.

10. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

11. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами, ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.); презентація лекцій, ділові, рольові, ситуативні ігри, навчальний тренінг.

12. Рекомендована література

Базова література

1. Вікова і педагогічна психологія: навч. посіб. – 5-те видання / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2017. – 400 с.
2. Загальна психологія: навч. посіб. – 5-те видання / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. – К.: Каравела, 2017. – 464 с. .
3. Сергєєнкова О.П. Вікова психологія. Навчальний посібник / Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П. – К : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.
4. Сергєєнкова О.П. Загальна психологія. Навчальний посібник / Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А., Коханова О.П. – К : Центр учбової літератури, 2012. – 296 с.

Допоміжна література

1. Вікова і педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В.Скрипченко, Л.В.Долинська, З.В.Огороднійчук та ін. 2-ге вид. – К.: Каравела, 2008.
2. Дошкільна психологія/За ред. Д.Ф. Ніколенка. – К., 1987.
3. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психічний розвиток особистості. – К., 1989.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій). – К., 2005.
5. Курс общей, возрастной и педагогической психологии /Под ред. М.В. Гамезо. – М., 1982.
6. Лозниця В.С. Психологія і педагогіка. – К., 1999.
7. Люкин В.В. Педагогическая психология. – Глазов, 2000.
8. Немов Р.С. Психология: В 3 кн. – М.: ВЛАДОС, 1998. – Кн. 2

9. Пиаже Ж. Психология интеллекта. // Избранные психологические труды. М., 1994.
10. Савчин М. Вікова психологія – Дрогобич: "Відродження", 2008.
11. Столяренко Л.Д. Общая психология. – Ростов-на-Дону, 2003.
12. Фридман Л.М., Кулагина И.Ю. Психологический справочник учителя. – М., 1991.
13. Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии: Работы сов. психологов периода 1946-1980 гг. / Под ред. И.И.Ильсова, В.Я.Ляудис. – М., 1981. – С. 5-60.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://chitalka.info>
2. <http://pidruchniki.ws>
3. <http://studentam.net.ua/>
4. <http://www.ikpp.npu.edu.ua/>